

2024

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΗΘΗ ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

ανά μήνα του χρόνου, με ιστορία που χάνεται στα βάθη των αιώνων,
Πολιτισμικές πρακτικές που διατηρούνται από την Αρχαιότητα,
Συνήθειες και Παραδόσεις, δεμένες με διαφορετικές ράτσες
και κουλτούρες, που μας μαγεύουν με το βαθύτερο νόημά τους,
την οικονομία και το τελετουργικό τους.

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΙΓΙΝΙΟΥ

2023

Ιανουάριος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Φεβρουάριος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29			

Μάρτιος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Απρίλιος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Μάιος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ιούνιος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Ιούλιος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Αύγουστος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
					1	2
					3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Σεπτέμβριος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Οκτώβριος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Νοέμβριος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
					1	2
					3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Δεκέμβριος

Δε	Τρ	Τε	Πε	Πα	Σα	Κυ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ΓΙΟΡΤΕΣ ΚΑΙ ΑΡΓΙΕΣ

Πρωτοχρονιά, 1 Ιανουαρίου 2024, Δευτέρα

Θεοφάνεια, 6 Ιανουαρίου 2024, Σάββατο

Καθαρά Δευτέρα, 18 Μαρτίου 2024

Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, 25 Μαρτίου 2024, Δευτέρα

Εργατική Πρωτομαγιά, 1 Μαΐου 2024, Τετάρτη

Μεγάλη Παρασκευή, 3 Μαΐου 2024

Μεγάλο Σάββατο, 4 Μαΐου 2024

Κυριακή του Πάσχα, 5 Μαΐου 2024

Δευτέρα του Πάσχα, 6 Μαΐου 2024

Πεντηκοστή, 23 Ιουνίου 2024, Κυριακή

Αγίου Πνεύματος, 24 Ιουνίου 2024, Δευτέρα

Κοίμηση της Θεοτόκου, 15 Αυγούστου 2024, Πέμπτη

Ημέρα του Όχι, 28 Οκτωβρίου 2024, Δευτέρα

Χριστούγεννα, 25 Δεκεμβρίου 2024, Τετάρτη

Σύναξη της Θεοτόκου, 26 Δεκεμβρίου 2024, Πέμπτη

Ιανουάριος

Το έθιμο της Μπάμπως Ντεν/Γκλιούνου

Το έθιμο με αρχαιοελληνική προέλευση.

Συνδέεται με τη γονιμότητα.

Φερμένο από τη Βόρεια και Ανατολική Θράκη.

Τελείται στις 8 Ιανουαρίου προς τιμή της μαμής/Μπάμπως.

Πρωί, οι παντρεμένες με την γκαίντα

και το μπαϊράκι με το σταυρό με ρόδια,

μήλα, βασιλικό και καλαμπόκι

πήγαιναν στο σπίτι της.

Της έπλεναν τα χέρια και τα φιλούσαν.

Της δούριζαν λεφτά, πράσα, πίτες και λάχανο

μαγειρευτό με στάρι

και η Μπάμπω τις ευχόταν καλλιτεκνία.

Ακολουθούσε το γλέντι στην κεντρική πλατεία.

Αν τολμούσε άντρας να ηλθισιάσει, οι γυναίκες

τον κυνηγούσαν, τον κατάβρεχαν

και προσπαθούσαν να του βγάλουν ένα ρούχο,

που το δημοπρατούσαν.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Φεβρουάριος

Ο Τρύφανους

Την 1 η του Φλεβάρη, του Αγίου Τρύφωνα, οι αμπελουργοί αλλά και οι μπαξεβαναίοι στην Ανατ. Ρωμυλία πήγαιναν στην εκκλησία για Αγιασμό και Άρτοκλασία και μετά ράντιζαν με τον αγιασμό τις καλλιέργειές τους. Ταυτόχρονα αναβίωναν και παλιά έθιμα , όπως το «Κουρμπάνι». Ένα δρώμενο που οι απόγονοί τους το διατηρούν και σήμερα για να εξασφαλιστεί η προστασία του Αγίου και η καλή σοδειά με μουσικές και χορευτικές εκδηλώσεις σε κεντρική πλατεία, ηλασιωμένες με κρασί, ψητά κρέατα και κατμάδες.

«Που 'σαι, που 'σαι Άϊ Τρύφανε;»

«Δε φαίνουμι απ' τα κλήματα!»

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29			

Μάρτιος

Η Νύφη και οι Νούντοι

Στα λαϊκά μας έθιμα υπάρχουν μέρες που η συγχώρεση όλων των παραπτωμάτων είναι υποχρεωτική. Το πιο σημαντικό από αυτά σήμερα είναι η Συγχώρεση, που ονομάζεται επίσης Τυρινή ή Κυριακή της Τυρινής. Τον πρώτο χρόνο του γάμου, την Κυριακή της Τυρινής πριν την Καθαρά Δευτέρα η νύφη με τον πεθερό (κι αν δεν είχε, με την πεθερά της) πήγαινε στον Νούνου (στον κουμπάρο) που τους πάντρεψε με μια μπουγάτσα ψωμί σε μπακιρένιο ταψί κοτόπουλο ψητό, πίτα σε σιδηρουσίни, και ένα μπουκάλι κρασί. Το Πάσχα, πήγαινε ξανά με την πεθερά της με τσουρέκια, μια κουλούρα, κόκκινα αυγά-σε αριθμό μονό-κι ένα μπουκάλι κόκκινο κρασί.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Απρίλιος

Το έθιμο της Ρουμπάνας/Λαζαρίνες

Θρακιώτικο έθιμο που τελείται από κορίτσια ελεύθερα, της παντρειάς, το Σάββατο του λαζάρου. Με πολύχρωμες φορεσιές και καλάθια στολισμένα με λουλούδια, τραγουδούν και χορεύουν τα «λαζαρίτικα» τραγούδια από σπίτι σε σπίτι και μαζεύουν αυγά, άλλα καλούδια και λεφτά:

Ήρθι λάζαρους, ήρθαν τα Βάγια ,
ήρθιν κι η μεγάλη εβδομάδα...
Σήκου λάζαρε, και μην κοιμάσαι,
ήρθι η μάνα σου απού την Πόλη...
σου φερε χαρτί και κομπολόι.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Μάιος

Το Τρίβιτσο της Πρωτομαγιάς

Στον Πόντο επιβίωσαν πολλά αρχαία ελληνικά έθιμα, όπως η παρουσία του σκόρδου και του κρεμμυδιού στο μαγιάτικο στεφάνι με σκοπό την αποφυγή του κακού. Από νωρίς την Πρωτομαγιά ξεχύνονταν στα χωράφια, έηλεκαν στεφάνια, μάζευαν μαγιάτικο νερό στις χούφτες τους, το οποίο πίστευαν πως είχε μαγικές ικανότητες. Η μάνα έφτιαχνε το «τρίβιτσο», μια ράβδο με τρία κλαδιά από φουντουκιά, μασούρα και αγριοδάφνη. Έμπαينه στα δωμάτια και χτυπούσε ελαφριά τα παιδιά λέγοντας τους πως νέος μήνας, ο Καλομήνας μπήκε νέες συνήθειες να αποκτήσουν. Κάτι ανάλογο γίνονταν και στα ζώα και τα χωράφια για να δίνουν πολύ γάλα και καρπούς αντίστοιχα.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ιούνιος

Αη-Γιάννης ο Κλήδωνας, ο Αγιλοτρούπης

Έθιμο πανάρχαιο, λαϊκή μαντική διαδικασία

όπου αποκαλύπτεται στις κοπέλες η ταυτότητα του μελλοντικού τους συζύγου. Τελείται στην Θράκη και στον Πόντο στις 23 /24 Ιουνίου σε τρεις φάσεις:

1. την προετοιμασία, την παραμονή του Αϊ Γιάννη με το άναμμα της φωτιάς και το πέραςμα πάνω από αυτήν και η μεταφορά του αμιλητού νερού, την έκθεση του στα άστρα,

κλειδώνουμε τον κλήδωνα με τ' Αγιαννιού τη χάρη, κι όποια 'χει καλό ριζικό να δώσει να τον πάρει

2. το άνοιγμα του κλήδωνα, ανήμερα της γιορτής, με τα ριζικά και
3. διασκέδαση.

Τ' Άχε λουτρόπιτ' Άγγενί, εξέβαν στον παρχάρ σο Κουμανίτο' μερέαν

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Ιούλιος

Ο θέρος

Δευτέρα, Τετάρτη ή Παρασκευή ξεκινούσε ο θερισμός.
Αποκλείεται η Τρίτη ως μέρα γρουσουζική,
η Πέμπτη γιατί εξέπνευσε ο Χριστός
και το Σάββατο ως η τελευταία μέρα της εβδομάδας.
Πρώτος στο χωράφι έμπαινε ο ιδιοκτήτης.
Έκανε το σταυρό του και με το δρεπάνι του έκοβε δυο χερόβι
τα άφηνε σταυρωτά κατά γης και ευχόταν
«Καλή σοδειά».
Συμμετείχαν κυρίως γυναίκες.
Οι άνδρες τα μάζευαν, τα έδεναν και σχημάτιζαν τα δεμάτ
και τις θημωνιές. Κατά το θερισμό,
οι θεριστές τραγουδούσαν και χωράτευαν.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Αύγουστος

Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Στον Πόντο υπήρχαν εκκλησίες, ζωκλήσια και μοναστήρια αφιερωμένα στην χάρη της Παναγίας με επίκεντρο των εορτασμών το Δεκαπενταύγουστο την Παναγία Σουμελά.

Με κάρα, παϊτόνια και υποζύγια πήγαιναν στη θεία λειτουργία.

Στη συνέχεια έστρωναν το γιορτινό τραπέζι με ψωμί από φρέσκο αλεύρι, κρέατα, φρούτα και λαχανικά από τα μποςτάνια, ψάρια στις παραθαλάσσιες περιοχές.

Ύστερα άρχιζαν οι χοροί με την κεμεντζέ, το ζουρνά και το ταούλιν να συνοδεύουν το γλέντι.

Την ημέρα της Παναγίας, οι Πόντιοι συνήθως επέλεγαν να τελούν αρραβώνες, γάμους και βαφτίσια.

«Εγώ Αρταχανλής είμαι, παιδίν ευλογημένον/ση λάλογλης την Παναγιάν κερίν έχω ταχμένον»

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	30 Κυριακή
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Σεπτέμβριος

Ο Τρύγος

Μπαίνοντας ο Σεπτέμβρης, σε όλη την Ελλάδα, από τις Αρχαιότητες ως τις μέρες μας, ξεκινάει ο τρύγος, μια εργασία κοπιαστική και απαιτητική, μα και σωστό πανηγύρι στο οποίο συμμετέχει ολόκληρη η οικογένεια και η τοπική κοινωνία. Η Ανατολική Ρωμυλία ήταν ο τόπος των αμπελιών: το κλίμα, το έδαφος, αλλά και οι άνθρωποι της συνέβαλαν στην ανάπτυξη της αμπελοκαλλιέργειας.

Στον τρύγο συμμετείχαν άνθρωποι όλων των ηλικιών, κρατούσε μέρες και κατέληγε πάντα σε γλέντι.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Οκτώβριος

Τα Νυχτέρια/οι Μιτζιές

Δεν ήταν απλά ένα έθιμο, ήταν μια καθημερινή συνήθεια.

Οι γυναικείες φωνές, οι μελωδίες τους, οι αφηγήσεις τους, οι έρωτες, τα παντρολογήματα, πρωταγωνιστούσαν σε αυτές τις καθημερινές βραδινές «παραστάσεις».

Το φθινόπωρο, οι γυναίκες μαζεύονταν σε αυλές, άναβαν φωτιά και έχνεφαν ή έηλεκαν, έλεγαν τα νέα του χωριού, τραγουδούσαν τραγούδια καθιστικά και μετά τραγούδια για χορό.

Στη συνέχεια έρχονταν και οι άντρες για τη σύζυγό τους ή την τυχόν αγαπημένη τους.

Πολλές φορές μαζεύονταν εκ περιτροπής σε σπίτια για να αλληλοβοηθούνται στις δουλειές που έπρεπε να γίνουν (ξεσπύρισμα καλαμποκιού, καθάρισμα βαμβακιού).

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Νοέμβριος

Τα καζάνια

Μια ιεροτελεστία με ρίζες στα βάθη των αιώνων,
που διατηρεί και σήμερα
αναλλοίωτα τα χαρακτηριστικά της.
Κάθε φθινόπωρο οι φωτιές ανάβουν,
τα ρακοκάζανα σιγοβράζουν και τα σταφύλια αποστάζονται
στη διάφανη, κρυστάλλινη τσικουδιά,
ρακή, γράνα, σουμα, ούζο, τσίπουρο.
Μια καθαρά ανδρική υπόθεση
που όσα ονόματα και αν έχει,
είναι δομικό κομμάτι της οινικής μας κουλτούρας,
ένα σημείο όπου συναντιέται η παραγωγική διαδικασία
με το φαγοπότι και το γλέντι.
Για μια καλή ποιότητα πρέπει η κεφαλή και η ουρά
να φύγει.
Η πρωτόρακη, περίπου το πρώτο κιλό, απομακρύνεται
και κρατιέται το σώμα, η κορυφαία ποιότητα.
Κι έτσι, ρέει άφθονη σε γάμους, χαρές και καθημερινές
στιγμές, στα ήθη και τα έθιμά μας.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Δεκέμβριος

Το έθιμο της καμήλας

Έθιμο, με ρίζες στις γιορτές του Θεού Διονύσου, που τελείται από τους πρόσφυγες της Ανατολικής Ρωμυλίας μέσα στις γιορτές του Δωδεκαημέρου, κατά την παραμονή της Πρωτοχρονιάς για 'καλή χρονιά', γονιμότητα και υγεία.

Άνδρες μεταμφιέζονται σε Καμήλα και με τους «ντιβιτζήδες» που φορούν προβιές και μάσκες χυρίζουν με νταούλια και χορεύουν από σπίτι σε σπίτι, τους κερνούν κρασί κόκκινο και λουκάνικα τηγανιτά.

Την άλλη μέρα μετά τη λειτουργία, στήνουν γλέντι στην πλατεία του χωριού.

“Καλές καμήλες, καουά παλκάρια, καλές φουντούδες, καουά κουρτσούδια”

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					